

Sylabus I rok II stopnia

(oprac. część staropolska: dr Marzena Wydrych; część nowożytna: dr Grażyna Legutko)

Nazwa jednostki prowadzącej kierunek: Instytut Filologii Polskiej UJK, Zakład Literatury Staropolskiej, Oświecenia i Romantyzmu oraz Pozytywizmu i Młodej Polski

Nazwa kierunku: Filologia polska I rok II stopnia (specjalność nauczycielska).

Nazwa przedmiotu: Historia literatury polskiej do 1918 roku

Przedmioty wprowadzające: Język polski w szkole średniej, polonistyczne studia I stopnia.

Wymagania wstępne: Ukończenie szkoły średniej, zakończone egzaminem maturalnym z języka polskiego, ukończenie licencjackich studiów polonistycznych.

Liczba godzin i forma zajęć: 20 godz.- wykład (w tym 10 godz. wykład z zakresu literatury staropolskiej oświecenia i romantyzmu; 10 godz. zakresu literatury pozytywizmu i Młodej Polski), 36 godz. – ćwiczenia (w tym 16 godz. ćw. z zakresu literatury staropolskiej oświecenia i romantyzmu).

Założenia i cele przedmiotu: Przegląd reprezentatywnych dzieł poszczególnych epok literackich. Wprowadzenie do metodologii ich interpretacji, osadzenie tekstów w tradycji literackiej. Charakterystyka procesów rozwojowych literatury, prądów literackich, konwencji artystycznych. Historycznoliteracka interpretacja i analiza wybranych utworów, reprezentatywnych dla poszczególnych epok, nurtów, gatunków literackich oraz ważniejszych autorów. Zapoznanie z wybranymi pracami analitycznymi i systematycznymi historyków literatury oraz przykładami publicystyki krytycznoliterackiej. Kształcenie i doskonalenie umiejętności samodzielnej analizy i interpretacji dzieł literackich poszczególnych epok.

Metody dydaktyczne: interpretacja i analiza wybranych dzieł literackich, praca z tekstem, heurystyka, wykład.

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu: egzamin ustny z oceną, po uprzednim zaliczeniu sprawdzianów pisemnych cząstkowych.

Treści programowe:**1. Rodowody epok literackich:**

- cechy kultury średniowiecznej,
- średniowieczna integracja działań kulturowych,
- renesans, humanizm, reformacja – podstawowe nurty kulturowe epoki odrodzenia,
- nowa, renesansowa hierarchia sztuk, jej znaczenie dla ukształtowania się nowożytnej mentalności artystycznej,
- barok – pierwsza nowożytna epoka kultur narodowych (sarmatyzm),

- skomplikowanie epoki i różnorodność propozycji twórczych (słowo, obraz, dźwięk – nowa integracja sztuk, barokowy eklektyzm estetyczny) – jako wynik różnorodnych czynników formujących epokę baroku,
- klasycyzm, sentymentalizm, rokoko – podstawowe pojęcia epoki oświecenia,
- fazy rozwojowe polskiego oświecenia – pozaliterackie uwarunkowania ich istnienia,
- światopogląd romantyczny, romantyczna historiozofia, koncepcja człowieka, poety i poezji, sztuka i literatura romantyczna wobec historii i egzystencji,
- Wielka Emigracja – dramat romantyczny jako propozycja formy otwartej,
- przemiany świadomości społeczno-kulturowej społeczeństwa polskiego po klęsce powstania styczniowego; wpływ zmian cywilizacyjnych doby pozytywizmu (rozwój przemysłu, upowszechnienie prasy) na społeczny kontekst literatury,
- wpływ europejskich koncepcji filozofii pozytywistycznej (A. Comte, J.S. Mill, H. Spencer, H. Taine, E. Renan, K. Darwin) na obraz literatury polskiej i kształtowanie charakterystycznych dla epoki poglądów (monizm przyrodniczy, utylitaryzm, organicyzm, scjentyzm, ewolucjonizm, determinizm),
- recepcja myśli A. Schopenhauera, F. Nietzschego, H. Bergsona, Z. Freuda, C. Lombroso, G. Le Bona wśród twórców i myślicieli okresu Młodej Polski; postawa dekadencecka jako znamię zachowań wczesnej fazy modernizmu; witalizm i awangardyzm jako główne nurty twórczości dojrzałego i schyłkowego modernizmu na ziemiach polskich.

2. Dorobek literacki i zjawiska kulturowe poszczególnych epok:

- w procesie formowania się języka polskiego,
- łacina i polszczyzna w poszczególnych epokach (wrogość czy współistnienie – zasady i tendencje),
- religia a literatura – opozycja czy inspiracja?,
- polemiki literackie na temat nowych, charakterystycznych dla epoki wzorców osobowych (koncepcje bohaterów literackich),
- w zakresie gatunków literackich (gatunki charakterystyczne dla epoki – przyczyny popularności),
- znaczenie osiągnięć artystycznych poszczególnych epok dla rozwoju epok następnych,
- literatura wobec głównych wydarzeń historycznych i politycznych: romantyzm wobec powstania listopadowego; pozytywizm warszawski i konserwatyści galicyjscy wobec powstania styczniowego; Młoda Polska wobec rewolucji lat 1905 - 1907 oraz I wojny światowej, „ludzie podziemni” i narodziny „kulturalizmu polskiego”,
- problemy życia literackiego i geografia literacka (salony literackie Warszawy w XIX wieku, warszawska Szkoła Główna, sprawy dotyczące cenzura i obiegi alternatywne literatury, młodopolski kabaret, teatr i cyganeria krakowska, Młoda Polska „tatrzańska”, młodopolski Paryż literacki, wokół kulturotwórczej funkcji skandalu i legendy literackiej, antagonizm artysty i filistra);
- rola „przełomu antypozytywistycznego” i jego założeń (W. Dilthey, reprezentanci „filozofii życia”) w świadomości społecznej i artystycznej lat dziewięćdziesiątych XIX w.; nowe ugrupowania polityczne i nowe czasopisma; antyurbanizm; narodziny naturalizmu; polscy zwolennicy naturalizmu,
- wyznaczniki estetyczne i światopoglądowe głównych prądów i stylów literackich okresu Młodej Polski: parnasizm, impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm, secesja, neoklasycyzm, początki awangardy; rola publikacji prasowych („Życie”, „Chimera”, „Głos”) w kształtowaniu się nowych poglądów na temat sztuki i roli artysty w społeczeństwie; liryka impresjonistyczno-nastrojowa i liryka ekspresjonistyczno-symboliczna (wyznaczniki poetyki i światopoglądu),
- wybrane tematy literatury oraz publicystyki pozytywistycznej (emancypacja kobiet, asymilacja mniejszości narodowych, problem nierówności społecznej, praca u podstaw,

praca organiczna) oraz młodopolskiej (legenda powstania styczniowego, nastrojowy pejzaż, erotyka, folklor, fascynacje kulturą Dalekiego Wschodu, egzotyizm, Biblia, antyk);

- postawy artystyczne, społeczne oraz filozoficzne drugiej połowy XIX w. i *fin de siècle*'u (organicznikowska, racjonalistyczna, naturalistyczna, dekadencja, autotematyczna, szydercza, rewolucyjna, neoromantyczna),
- narodziny popularnego obiegu literatury.

3. Ważniejsi pisarze staropolscy, oświeceniowi, romantyczni, pozytywistyczni i młodopolscy – biografia literacka, osadzenie w epoce, orientacja w tematyce twórczości oraz uprawianych gatunkach literackich.

4. Zapoznanie z następującymi pojęciami i utrwalenie umiejętności posługiwania się nimi:

alegoria, anakreontyk, antropocentryzm, antyk, apokryf, arkadia, ateizm, bajka, ballada, barok, biblia, biografia, bohater romantyczny, czasopiśmiennictwo, czucie, czułość, cykl literacki, deizm, dialog, dziennik, dowcip, dramat liturgiczny, dramat romantyczny, elegia, emblemat, emigracja (Wielka Emigracja) epigramat, epika, epikureizm, epitafium, epos, epos (poemat) heroikomiczny, erotyk, fabuła, figlik, filozofia, fraszka, gawęda (szlachecka) geniusz, gust, hagiografia, historiografia, horacjanizm, humanizm, hymn, imaginacja, kazanie, klasycyzm, komedia, Komisja Edukacji Narodowej, komizm, koncept, konceptyzm, kontrreformacja, kronika, krytyka literacka i teatralna, Kuźnica Kołłątajowska, legenda, libertynizm, liryka, list poetycki, literatura mieszczańska, literatura okolicznościowa, literatura sowizdrzalska, literatura ziemiańska, makaronizm, manieryzm, mecenat, metafora, mesjada, mimesis, misterium, mitologia, „Monitor”, moralitet, narrator kontuszowy, natura, neostoicyzm, obiady czwartkowe, oda, osjanizm, oświecenie, pamflet, pamiętnik, panegiryk, parabola, parodia, paszkwil, petrarkizm, pieśń, planctus, poemat opisowy, poezja kunsztowna, poezja polityczna, polemiki literackie, powieść, powieść poetycka, przysłowie, psalm, psalterz, pseudonim, publicystyka, reformacja, relatywizm, renesans, retoryka, rokoko, romans, romantyzm, romantyczna historiozofia, romantyczna wyobraźnia, salony literackie, sarmatyzm, satyra, sentencja, sentymentalizm, sielanka, sonet, stoicyzm, symbol, średniowiecze, teatr, Teatr Narodowy, teizm, teocentryzm, tragedia, tragizm, tren, utopia, waleta, wieszcz, „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”, zakony; tendencyjność; powieść tendencyjna (cechy poetyki); pozytywizm; „praca organiczna” i „praca u podstaw”; realizm; powieść realistyczna (wyznaczniki gatunkowe); wiarygodność powieści historycznej; kwestia „kobieca” (emancypacja); problem asymilacji Żydów; powieść realistyczna, naturalistyczna powieść eksperymentalna; szkic; obrazek; nowela; felieton; kronika; listy z podróży; reportaż; pojęcie przełomu antypozytywistycznego; parnasizm; dekadentyzm; *fin de siècle*; impresjonizm; symbolizm; ekspresjonizm; synkretyzm; synestezja; polifonia narracji; powieść młodopolska (cechy gatunkowe); powieść autotematyczna; dziennik intymny; dramat symboliczny; młodopolski poemat prozą.

Literatura:

Lektura obowiązkowa:

Średniowiecze:

1. *Średniowieczna pieśń religijna polska*, oprac. M. Korolko, Wrocław 1980 BN I 65.
2. *Polska poezja świecka XV w.*, oprac. M. Włodarski, Wrocław 1997 BN I 60 (*Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią, Pieśń o Wklefście*, jeden wierszowany list miłosny).
3. *Średniowieczna proza polska*, oprac. S. Vrtel-Wierczyński, Wrocław 1959 BN I 68 (*Kazania Świętokrzyskie, Gnieźnieńskie, Rozmyślenia Przemyskie*, po jednym fragmencie tłumaczenia Biblii).

4. Anonim Gall, *Kronika polska*, przeł. R. Grodecki, oprac. M. Plezia, Wrocław 1989 BN I 59.

Odrodzenie:

1. Mikołaj Rej, *Pisma wierszem*, wybór i oprac. J. Krzyżanowski, Wrocław 1954 BN I 151 (*Krótką rozprawą, Figliki*).
2. Mikołaj Rej, *Żywot człowieka poczciwego*, oprac. J. Krzyżanowski, Wrocław 1956 BN I 152.
3. Mikołaj z Wilkowiecka, *Historyja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim*, oprac. J. Okoń, Wrocław 1971 BN I 201 (redakcja A).
4. Jan Kochanowski, *Dzieła polskie*, opr. J. Krzyżanowski, Warszawa 1989 (*Fraszki, Pieśni, Treny, Odprawa posłów greckich, Psalterz Dawidów*).
5. Mikołaj Sep-Szarzyński, *Rytmy, abo Wiersze polskie...*, oprac. J. Krzyżanowski, Wrocław 1973 BN I 118.
6. Piotr Skarga, *Kazania sejmowe*, oprac. J. Tazbir i M. Korolko, Wrocław 1972 BN I 70.

Barok:

1. Krzysztof Opaliński, *Satyry*, oprac. L. Eustachiewicz, Wrocław 1953 BN I 147.
2. Jan Andrzej Morsztyn, *Utwory zebrane*, oprac. L. Kukulski, Warszawa 1971 (wybór z *Kanikuły* i *Lutni* oraz przekład – np. *Cyd*).
3. *Antologia literatury sowizdrzalskiej*, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1985 BN I 186.
4. *Poeci polskiego baroku*. Antologia, oprac. J. Sokołowska, K. Żukowska, Warszawa 1965, t 1-2 (wiersze: W. Kochowskiego, J.A. Morsztyna, D. Naborowskiego, E. Drużbackiej, S. H. Lubomirskiego, Z. Morsztyna, K. Opalińskiego, W. Potockiego).
5. Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki*, oprac. W. Czapliński, Wrocław 1968 BN I 62 (okres wojenny).
6. *Dramaty staropolskie. Antologia*, oprac. J. Lewański, t. 4 Warszawa 1961 (*Piotr Baryka, Z chłopca król*), t. 5 Warszawa 1963 (S. H. Lubomirski, *Ermida królowna pasterska...*).

Oświecenie:

1. *Abyśmy o ojczyźnie naszej radzili. Antologia publicystyki doby stanisławowskiej*, oprac. Z. Goliński, Warszawa 1984.

2. *Monitor. Wybór*, oprac. E. Aleksandrowska, Wrocław 1976 BN I 226 (wstęp i 5 artykułów do wyboru).
3. *Zabawy Przyjemne i Pożyteczne. Wybór*, oprac. J. Platt, Wrocław 1968 BN I 195 (wstęp i kilka tekstów).
4. *Poezja polskiego oświecenia. Antologia*, oprac. Jan Kott, Warszawa 1956 (utwory: A. Naruszewicza, I. Krasickiego, S. Trembeckiego, T. K. Węsierskiego, F. D. Książnika, F. Karpińskiego, F. K. Dmochowskiego, J. U. Niemcewicza, J. Jasińskiego oraz anonimowa poezja polityczna)
5. Ignacy Krasicki, *Mikołaja Doświadczynskiego przypadki*, oprac. M. Klimowicz, Wrocław 1975 BN I 41.
6. Ignacy Krasicki, *Monachomachia i Antymonachomachia*, oprac. Z. Goliński, Wrocław 1977 BN I 197.
7. Ignacy Krasicki, *Satyry i Listy*, oprac. Z. Goliński, Wrocław 1999 BN I 169.
8. Franciszek Zabłocki, *Fircyk w zalotach*, oprac. J. Pawłowiczowa, Wrocław 1986 BN I 176
9. Julian Ursyn Niemcewicz, *Powrót posła oraz Wybór bajek politycznych*, oprac. Z. Skwarczyński, Wrocław 1981 BN I 4.
10. Wojciech Bogusławski, *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale*, oprac. M. Rulikowski, Wrocław 1956 BN I 162.
11. *Polska tragedia neoklasycystyczna*, oprac. D. Ratajczak, Wrocław 1988 BN I 260 (jeden z tekstów).
12. *Polski romans sentymentalny*, oprac. A. Witkowska, Wrocław 1971 BN I 206 (jeden z tekstów).
13. *Idylla polska. Antologia*, oprac. A. Witkowska, I. Jarosińska, Wrocław 1995, BN I 284.

Romantyzm:

1. Antoni Malczewski, *Maria*, oprac. S. Makowski, Warszawa 1982
2. Adam Mickiewicz, *Ballady i romanse*, oprac. S. Makowski, Warszawa 1982
3. Adam Mickiewicz, *Grażyna*, Warszawa 1986
4. Adam Mickiewicz, *Dziady*, oprac. A. Cieśla-Korytowska, Kraków 1998
5. Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, oprac. J. Odrowąż-Pieniążek, Wrocław 1984
6. Juliusz Słowacki, *Kordian*, oprac. M. Ingot, Wrocław 1985
7. Juliusz Słowacki, *Balladyna*, oprac. M. Ingot, Wrocław 1976.

8. Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska komedia*, oprac. M. Janion, M. Grabowska, Wrocław 1970.
9. Zygmunt Krasiński, *Irydion*, oprac. W. Kubacki, Wrocław 1967.
10. Cyprian Kamil Norwid, *Promethidion*, oprac. J. Trzynadlowski, Wrocław 1967
11. Cyprian Kamil Norwid, *Pierścień wielkiej Damy*, oprac. S. Świontek, Wrocław 1990
12. Cyprian Kamil Norwid, *Vade-mecum*, oprac. J. Fert, Wrocław 1999
13. Józef Korzeniowski, *Kolokacja*, Kraków 2003
14. Narcyza Żmichowska, *Poganka*, oprac. T. Żeleński (Boy), Wrocław 1950
15. Józef Ignacy Kraszewski, *Stara baśń*, oprac. W. Danek, S. Burkot, Wrocław 1998
16. Aleksander Fredro, *Śluby panięskie*, oprac. M. Ingot, Wrocław 1986
17. Aleksander Fredro, *Pan Jowialski*, oprac. W. Billip, Wrocław 1968

Pozytywizm:

1. *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni (BN)
2. Asnyk Adam, *Wiersze wybrane*. Wybór i wstęp J. Z. Jakubowski, Warszawa 1973.
3. Dygasiński Adolf, *Zając; Beldonek*; wybór opowiadań (np. *Wilk, psy i ludzie; Co się*
4. *dzieje w gniazdach*)
5. 46. Konopnicka Maria, *Wybór poezji*, wybór nowel (np. *Dym; Mendel Gdański; Nasza*
6. *szkapa; Miłosierdzie gminy*)
7. Orzeszkowa Eliza, *Marta; Nad Niemnem; Cham*; wybór opowiadań (np. *A...B...C...;*
8. *Tadeusz; Dobra pani; Gloria victis*)
9. Prus Bolesław, *Kroniki* (wybór – jeden tom); *Placówka; Lalka; Emancypantki; Faraon;*
10. wybór opowiadań (np. *Antek; Katarynka; Kamizelka; Omyłka; Z legend dawnego Egiptu*)
11. Sienkiewicz Henryk, *Trylogia; Bez dogmatu; Quo vadis*; wybór opowiadań (np.
12. *Humoreski z teki Worszyłły; Szkice węglem; Janko Muzykant; Latarnik; Sachem; Z*
13. *pamiętnika poznańskiego nauczyciela; Organista z Ponikły*)
14. Sygietyński Antoni, *Na skałach Calvados*
15. Witkiewicz Stanisław, *Na przełęczy; Sztuka i krytyka u nas*
16. Zapolska Gabriela, *Menażeria ludzka; Kaśka Kariatyda; Moralność pani Dulskiej*

Młoda Polska:

1. *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska (BN)
2. *Antologia liryki Młodej Polski*, wstęp, wybór i oprac. I. Sikora, Wrocław 1990
3. Berent Waclaw, *Próchno* lub *Ozimina*
4. Boy-Żeleński Tadeusz, *Znasz-li ten kraj*; *Słówka* (wybór)
5. Irzykowski Karol, *Pałuba* (BN)
6. Kasprówic Jan, *Wybór poezji* (w tym *Hymny*)
7. Kisielewski Jan August, *W sieci*
8. Leśmian Bolesław, *Sad rozstajny*
9. Miciński Tadeusz, *Wybór poezji*
10. Przybyszewski Stanisław, *Wybór pism* (*Confiteor*; *O dramacie i scenie*; *Złote runo*)
11. Reymont Władysław Stanisław, *Chłopi*; *Ziemia obiecana*
12. Rittner Władysław, *W małym domku*
13. Staff Leopold, *Wybór poezji*
14. Strug Andrzej, *Dzieje jednego pocisku*
15. Tetmajer Kazimierz, *Wybór poezji*; *Na Skalnym Podhalu* (wybór: 3-4 teksty)
16. Wyspiański Stanisław, *Wesele*; *Wyzwolenie*
17. Żeromski Stefan, *Ludzie bezdomni*; *Wierna rzeka*; *Popioły*; *Dzieje grzechu*; wybór opowiadań (*Rozdziobią nas kruki i wrony...*; *Zmierzch*; *Zapomnienie*; *Silaczka*; *Echa leśne*)

Lektura uzupełniająca:**Literatura polska:**

1. *Najstarsze zabytki języka polskiego*, oprac. W. Taszycki, Wrocław 1975 BN I 104.
2. Jan Długosz, *Bitwa grunwaldzka*, oprac. J. Dąbrowski, Kraków 1922 BN I 31 (bez wstępu).
3. *Proza polska wczesnego renesansu*, oprac. J. Krzyżanowski, Warszawa 1954 (*Rozmowy Marchołta z Salomonem, Historyja Aleksandra...*).
4. Andrzej Frycz Modrzewski, *O poprawie Rzeczypospolitej*, przeł. C. Bazylík [w:] A. F. Modrzewski, *Dzieła wszystkie*, t. 1, Warszawa 1953 (fragmenty).
5. *Poeci polskiego renesansu. Antologia*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1959 (Biernat z Lublina, Marcin Bielski) lub *Patrząc na rozmaite świata tego sprawy. Antologia polskiej poezji renesansowej*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1984.
6. Jędrzej Kitowicz, *Opis obyczajów za panowania Augusta III*, oprac. R. Pollak, Wrocław 1970 BN I 88 (wybór).

7. *Literatura barska. Antologia*, oprac. J. Maciejewski, Wrocław 1976 BN I 108 (lub wiersze konfederackie z antologii *Poeci polskiego baroku. Antologia*, oprac. J. Sokołowska, K. Żukowska, Warszawa 1965).
8. *Świat poprawiać - zuchwałe rzemiosło. Antologia poezji polskiego Oświecenia*, oprac. T. Kostkiewiczowa, Z. Goliński, Warszawa 1981.
9. Jan Potocki, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, przeł. i oprac. L. Kukulski, Warszawa 1965.
10. Adam Mickiewicz, *Dzieła poetyckie*, oprac. T. Pini, Warszawa 1994
11. Juliusz Słowacki, *Sen srebrny Salomei*, oprac. A. Kowalczykova, Wrocław 1992
12. Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*, oprac. E. Sawrymowicz, Wrocław 1954
13. Juliusz Słowacki, *Wiersze*, oprac. J. Brzozowski, Z. Przychodzki, Poznań 2005.
14. Zygmunt Krasiński, *Psalmy przyszłości*, Kraków 2002
15. Seweryn Goszczyński, *Zamek kaniowski*, Kraków 2002
16. Walery Łoziński, *Zaklęty dwór*, opr. J. Krzyżanowski, Wrocław 1959
17. Wacław Rzewuski, *Pamiętki Soplicy* (wybór), oprac. Cz. Hernas, Wrocław 1997.
18. Ignacy Kraszewski, *Bruhl*, oprac. J. Feldman, Wrocław 1969
19. Wacław Sieroszewski, *Dno nędzy*
20. Henryk Sienkiewicz, *Listy z podróży do Ameryki* (wybór).
21. A. Świętochowski, cykl nowelistyczny *O życie*, felietony z cyklu *Dumania*
22. *pesymisty*.
23. Gustaw Daniłowski, *Maria Magdalena lub Jaskółka*.
24. Ignacy Dąbrowski, *Śmierć*.
25. Roman Jaworski, *Historie maniaków*.
26. Władysław Orkan, *W roztokach*.
27. Karol Hubert Rostworowski, *Judasz z Kariothu*.
28. Stanisław Wyspiański, *Klątwa*.
29. Stefan Żeromski, *Dzienniki* (Wybór), oprac. J. Kądziela, Wrocław 1980 (BN).
30. Jerzy Żuławski, *Eros i Psyche; Stara Ziemia*

Teksty kultury:

1. Biblia (*Stary Testament - Księgi: Rodzaju, Wyjścia, Hioba, Psalmów, Koheleta, Pieśń nad Pieśniami, Lamentacje Jeremiasza; Nowy Testament – Ewangelie: wg św. św. Mateusza, Marka, Łukasza, Jana, Dzieje Apostolskie, Apokalipsa św. Jana*) – wydanie zalecane:

Biblia Tysiąclecia. Pismo święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, *Poznań-Warszawa 1971 i nast.*

2. Robert Graves, *Mity greckie*, przeł. H. Krzeczkowski, Warszawa 1992 lub Jan Parandowski, *Mitologia*
3. Jerzy Jedlicki, *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują: studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 1988.
4. *Mieszczaństwo i mieszczańskość w literaturze polskiej drugiej połowy XIX wieku*, red. E. Ihnatowicz, Warszawa 2000.
5. Waldemar Okoń, *Sztuki siostrzane. Malarstwo i literatura w drugiej połowie XIX wieku*, Wrocław 1992.
6. Anna Sieradzka, *Peleryna, tren i konfederatka. O modzie i sztuce polskiego modernizmu*, Wrocław 1991.

Literatura przedmiotu (obowiązkowa):

Podręczniki:

1. Teresa Michałowska, *Średniowiecze*, Warszawa 1995.
2. Jerzy Ziomek, *Renesans*, Warszawa 1980 i nast.
3. Czesław Hernas, *Barok*, Warszawa 1980 i nast.
4. Mieczysław Klimowicz, *Oświecenie*, Warszawa 1980 i nast.
5. Alina Witkowska, *Ryszard Przybylski, Romantyzm*, Warszawa 1997 i nast.
6. Henryk Markiewicz, *Pozytywizm*
7. Ewa Ihnatowicz, *Literatura polska drugiej połowy XIX w. (1864-1914)*
8. Artur Hutnikiewicz, *Młoda Polska*
9. Andrzej Makowiecki, *Młoda Polska* (w serii: Biblioteka „Polonistyki”)

Słowniki i encyklopedie:

1. *Słownik literatury staropolskiej*, red. T. Michałowska, Wrocław 1990 i nast.
2. *Słownik literatury polskiego oświecenia*, red. T. Kostkiewiczowa, Wrocław 1991 i nast.
3. *Słownik literatury polskiej XIX wieku*, red. A. Kowalczykowa, J. Bachórz, Wrocław 1991 i nast.

4. *Słownik Literatury Polskiej XX wieku*, red. A. Brodzkiej, M. Puchalskiej i in., Wrocław 1992.
5. *Słownik terminów literackich*, red. J. Sławiński, Wrocław 1988 i nast.
6. *Literatura polska. Przewodnik encyklopedyczny*, t. 1, Warszawa 1984 (i nast.), t. 2, Warszawa 1985 (i nast.)

Nazwiska osób prowadzących: dr Grażyna Legutko, dr Marzena Wydrych-Gawrylak.